

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ПРВ ОДДЕЛ

ОДЛУКА

Жалба бр. 75968/12
Јордан АНДОНОВ
против Република Македонија

Европскиот суд за човекови права (Прв Оддел), заседавајќи на 11 септември 2018 година, во Совет составен од:

Aleš Pejchal, *Претседател*

Armen Harutyunyan,

Jovan Paevski, *судии*,

и Renata Degener, *Заменик секретар на Одделот*,

Земајќи ја предвид горенаведената жалба поднесена на 22 ноември 2012 година,

Земајќи ги предвид опсервациите поднесени од тужената Влада и опсервациите како одговор поднесени од жалителот,

Откако заседаваше, ја донесе следната одлука:

ФАКТИ

1. Жалителот, г-дин Јордан Андонов, е македонски државјанин кој е роден во 1947 година и живее во Свети Николе. Беше застапуван пред Судот од г-дин Т. Торев, адвокат со канцеларија во Штип.

2. Македонската Влада („Владата“) беше застапувана од нејзиниот поранешен агент г-дин К. Богданов, а потоа од нејзиниот сегашен г-ѓа Д. Цонова.

А. Околности на случајот

3. Фактите на случајот, поднесени од странките, може да се резимираат на следниот начин.

4. Жалителот поднел граѓанска тужба против приватна фирма, барајќи исплата за неговото членство во одборот на директори на фирмата. Со конечна пресуда од 18 март 2009 година, Апелациониот суд Штип („Апелациониот суд“) делумно беше уважено барањето на жалителот и случајот беше вратен во Основниот суд Штип („Основниот суд“) на повторно разгледување.

5. На 3 јуни 2010 година Врховниот суд ги поништил пресудите на пониските судови во однос на тужбеното барање по кое се решило во полза на жалителот и ги отфрлил. Одлучил дека пониските судови погрешно го примениле релевантното домашното право.

6. Набрзо потоа, Апелациониот суд, со конечна пресуда од 9 јуни 2010 година, го прифатил делот од барањето на жалителот кој првенствено бил отфрлен.

7. Потпирајќи се на пресудата на Врховниот суд од 3 јуни 2010 година, обвинетиот побарал постапките кои се однесувале на вториот дел од барањето на жалителот повторно да бидат отворени.

8. На 1 март 2011 година, првостепениот суд, базирајќи се на членот 392(1)(8) од Законот за граѓанската постапка („Законот“, види параграф 17 подолу) го прифатил барањето на обвинетиот. Таа одлука била потврдена од Апелациониот суд на 6 септември 2011 година, со судијата С.Н. како претседател на судски совет составен од тројца судии.

9. Во повторената постапка, со пресуда од 2 ноември 2011 година, првостепениот суд го отфрлил тврдењето на жалителот, применувајќи го образложението од пресудата на Врховниот суд од 3 јуни 2010 година.

10. Во жалба против пресудата на првостепениот суд, жалителот, базирајќи се на членот 64(6) од Законот (види параграф 14 подолу), побарал судијата С.Н. да биде изземен од судскиот совет бидејќи имале отежнат однос.

11. Како одговор на тоа, судијата С.Н. ја дал следната изјава пред претседателот на Апелациониот суд:

„... живеам во Свети Николе, го познавам тужителот Јордан. Ниту сум во роднинска врска со него, ниту пак имам добар или лош однос [со него]. Едноставно не гледам причина да бидам пристрасен, но ако постои проблем на недоверба, се согласувам да се повлечам од случајот.“

12. На 14 мај 2012 година, заменикот претседател на Апелациониот суд го отфрлил барањето за изземање на судијата С.Н. Не биле поднесени никакви докази дека жалителот или неговиот правен застапник биле известени за таа одлука. Релевантниот дел од одлуката гласи:

„Во актуелниот случај, околностите наведени во барањето [за изземањето] не претставуваат основ што поттикнува сомнеж за објективноста на судијата во рамките на значењето од членот 64(б) од Законот за граѓанската постапка, бидејќи судиите кои ги извршуваат своите законски функции мора да решаваат врз основа на Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори. Освен тоа, еден судија кој ја извршува својата судиска функција е самостоен и независен и мора да се спротиставува на какво било влијание врз неговата независност.“

13. На 16 мај 2012 година Апелациониот суд, заседавајќи како судски совет од тројца судии со судијата С.Н. како претседател, ја отфрлил жалбата на жалителот. Правниот застапник на жалителот добил копија од таа пресуда на 25 мај 2012 година.

Б. Релевантно домашно право

14. Релевантните одредби од Законот за граѓанската постапка (Службен весник бр. 79/2005, 110/2008, 83/2009) гласи:

Член 64

„Судија или судија-поротник не може да ја извршува својата должност ако:

- 1) тој/таа е странка, законски застапник или полномошник на странка ...;
- 2) ако постојано или привремено работи кај работодавач кој е странка во постапката;
- 3) ако странката или застапникот на странката му/ѝ е роднина ...;
- 4) тој/таа е старател, посвоител, [или] посвоеник ... на странката;
- 5) во истиот предмет учествувал во донесувањето на одлуката на понискиот суд или друг орган и
- 6) ако постојат други околности кои ја доведуваат во сомневање неговата непристрасност.“

15. Според членот 65(2), ако судија или судија-поротник смета дека постои некој друг основ кој фрла сомнеж на неговата или нејзината објективност, тој/таа ќе го извести претседателот на судот кој ќе донесе одлука во однос на неговото/нејзиното изземање. Според членот 66(б), странката мора да поднесе барање за изземање на судија од повисок суд во правниот лек или како одговор на правниот лек. Според членот 67(1), претседателот на судот одлучува по барањето за изземање на судија. Во членот 67(4), пред да се донесе одлука по барањето за изземање, мора да се земе изјава од судијата или судијата-поротник чие изземање се бара и доколку е неопходно, да се преземат

и други мерки. Според членот 67(5), одлуката со која се отфрла или одбива барањето за изземање на судија не е дозволена посебна жалба.

16. Според членот 144(1) странките имаат право да ги разгледуваат или копираат списите на постапката во која учествуваат. Со амандманите кон Законот (Службен весник бр. 116/2010, применливи од 9 септември 2011 година), странките имаат право да го разгледуваат случајот во присуство на овластено лице во судот.

17. Според членот 392(1)(8), постапките кои завршиле со конечна одлука на судот можат да бидат повторени, на основ на барање од странките, доколку одлуката е заснована на одлука на друг суд која била преиначена или поништена со крајна пресуда.

ЖАЛБЕНИ НАВОДИ

18. Жалителот се пожали дека Апелациониот суд, кој одлучувал по неговата жалба во повторената постапка, не бил неспристрасен суд.

ПРАВО

19. Жалителот наведе дека судскиот совет составен од тројца судии при Апелациониот суд Штип не бил непристрасен бидејќи во него бил вклучен судијата С.Н. со кој тој не бил во добри односи. Судот смета дека оваа жалба треба да се разгледа од аспект на членот 6 § 1 кој, што се однесува до релевантноста, гласи:

Член 6 § 1

„При определувањето на неговите граѓански права и обврски ... секој има право на праведно ... сослушување... од страна на независен и непристрасен суд ...“

А. Тврдења на страните

1. На Владата

20. Владата тврдеше дека жалбените наводи на жалителот се неосновани и дека неговите стравови во врска со непристрасноста на Апелациониот суд не може да се сметаат за објективно оправдани од следните причини: секоја наводна лична злонамерност помеѓу жалителот и судијата С.Н. потекнувала од многу одамна; судијата С.Н. не го одрекол нивното познанство, што не било необично за мали

градови како што е Свети Николе; судијата С.Н. изјавил дека немал некаков посебен однос со жалителот и дека се согласил да се повлече, доколку е потребно; постапката предвидена со членот 67 од Законот била разгледана и барањето на жалителот за изземањето на судијата било иследено; и судијата С.Н., иако бил претседател на судскиот совет, не бил судија известувач во случајот на жалителот. Бидејќи заменикот претседател на Апелациониот суд го разгледал и го отфрлил барањето на жалителот за изземање, по тоа прашање не било расправано во одлуката од второстепениот суд. Жалителот, кој бил застапуван од адвокат, можел да го разгледа предметот во судот во секое време.

2. На жалителот

21. Жалителот повтори дека по неговата жалба во предметната постапка не било одлучувано од страна на непристрасен суд за сметка на учеството на судијата С.Н., со кој тој имал несогласувања и не бил во добри односи. Судијата С.Н. веќе донел неповолна одлука кога учествувал во судскиот совет на Апелациониот суд кој дозволил постапката да биде повторена, спротивно на релевантното домашно законодавство. Неговите сомнежи биле објективно оправдани, како што било потврдено со фактот дека судијата С.Н. никогаш не го предпочил нивното познанство и лично непријателство пред претседателот на Апелациониот суд. Апелациониот суд не се обратил во врска со неговите грижи во однос на непристрасноста на судот. Тој не ја добил одлуката што се однесувала на неговото барање за изземањето на судијата С.Н., што само го потврдило неговиот впечаток за недостатокот на непристрасност. Жалителот наведе дека документите во врска со неговото барање (види параграфи 11 и 12 погоре) биле фалсификувани за постапката пред Судот. Освен тоа, претседателот на Апелациониот суд наредил да не им се обелоденуваат информации на странките во врска со судиите и тековните предмети.

Б. Оценка на Судот

1. Општи принципи

22. Судот забележува дека објективноста обично означува отсуство на предрасуди или пристрасност и дека нејзиното постоење може да се тестира на различни начини. Според усвоената законска практика на Судот, постоењето на непристрасност за целите на членот 6 § 1 мора да се определи според (i) субјективен тест, каде мора да се има предвид личното убедување и однесување на даден судија – односно да се одреди дали судијата имал некои лични предрасуди или

субјективност во даден случај и (ii) според објективен тест – односно да се определи преку проверување дали самиот суд и, меѓу другото, неговиот состав, понудиле доволно гаранции за исклучување на секаков оправдан сомнеж во однос на неговата непристрасност (види *Morice v. France* [GC], бр. 29369/10, §§ 73-78, 23 април 2015 година, со понатамошни референци).

23. Од субјективниот тест, мора да се претпостави постоење на лична непристрасност на еден судија додека не се докаже спротивното (види *Kyprianou v. Cyprus* [GC], бр. 73797/01, § 119, ЕСЧП 2005-ХП и *Micallef v. Malta* [GC], бр. 17056/06, § 94, ЕСЧП 2009). Во однос на видот на потребен доказ, Судот, на пример, бараше да утврди дали судијата покажал непријателство или анимозитет или уредил случајот да му припадне нему од лични причини (види *De Cubber v. Belgium*, 26 октомври 1984, § 25, Серија А бр. 86).

24. Во секој случај, не постои строга поделба помеѓу субјективната и објективната непристрасност, со оглед на тоа што однесувањето на еден судија не само што може да предизвика објективно издржани сомневања во неговата/нејзината непристрасност од гледна точка на надворешен набљудувач (објективниот тест), туку исто така може да го покрене прашањето за неговото/нејзиното лично убедување (субјективниот тест) (види *Kyprianou*, цитиран погоре, § 119). Оттука, во некои случаи каде може да биде тешко да се добават докази со кои ќе се побие претпоставката за субјективната непристрасност на судијата, потребата од објективна непристрасност обезбедува понатамошна важна гаранција (види *Pullar v. United Kingdom*, 10 јуни 1996, § 32, *Извештаи за Пресуди и Одлуки* 1996-III и *Mitrinovski v. Macedonia*, бр. 6899/12, § 36, 30 април 2015).

2. Примена на тие принципи во овој случај

25. Во овој случај, жалителот се пожали дека тричлениот судски совет при Апелациониот суд кој ја разгледувал неговата граѓанска жалба на 16 мај 2012 година пројавил недостаток на неопходната непристрасност за сметка на учеството на судијата С.Н., со кој тој наводно имал отежнат личен однос. Тоа исто така беше и основот кој тој го изложил во своето барање за изземањето на судијата (види параграф 10 погоре). Според тоа, Судот ќе го ограничи своето истражување на тоа дали постоеле објективни причини за страв дека, за сметка на учеството на судијата С.Н. и од причините наведени од жалителот, судскиот совет при Апелациониот суд не ја задоволил неопходноста за постоење на непристрасност од членот 6 § 1 од Конвенцијата.

26. Судот забележува дека наводите на жалителот во врска со личниот анимозитет помеѓу него и судијата С.Н. се од прилично општа

природа, без никакви особени детали кои се однесуваат на природата и причините за наводниот конфликт. Иако судијата С.Н. во својата изјава потврдил дека го познавал жалителот, не спомнал никаков отежнат однос (види параграф 11 погоре). Освен тоа, Судот не може да се согласи со жалителот дека фактот дека судијата С.Н. со тоа што го одобрил барањето на обвинетиот за повторување на постапката (види параграф 8 погоре) ја потврдил својата лична пристрасност. Во врска со ова, се повторува фактот дека при сослушување на предмет, судија кој пресудил против жалителот по некои точки или одлучил да продолжи на одреден начин, не претставува доказ за пристрасност (види *Aleksey Petrov v. Bulgaria* (dec.), бр. 27103/04, 2 ноември 2010 и *Kočevski v. Macedonia* (dec.), бр. 36309/10, § 37, 24 мај, 2016).

27. Жалителот тврдеше дека неговите сомнежи во однос на непристрасноста на судијата С.Н. биле потврдени со тоа што судијата не ги предочил нивното познанство и личниот анимозитет пред претседателот на Апелациониот суд. Судот забележува дека, како што може да се види од неговата изјава, судијата С.Н. немал впечаток дека неговиот однос со жалителот бил непријателски или заснован на некаква злонамерност (види параграф 11 погоре). Оттука, не може да се каже дека тој не го предочил неговото познанство со жалителот пред претседателот на Апелациониот суд од своја страна (спротивно на тоа, види *Nikolov v. Macedonia*, бр. 41195/02, § 25, 20 декември 2007, каде судијата не го предочил работењето на својата сопруга кај противникот на жалителот пред претседателот на судот и *Tosono and Profesorii Prometeiști v. Moldova*, бр. 32263/03, § 31, 26 јуни 2007).

28. Конечно, Судот е задоволен што барањето на жалителот за изземањето на судијата С.Н. било благовремено истражено во согласност со релевантната постапка (види параграфи 12 и 15 погоре). Релевантната одлука, која се чини дека не му била доставена на жалителот, без потешкотии била достапна во списите од предметот кој можел да се разгледа (види параграф 16 погоре). Судот забележува дека во однос на ова, оваа одлука била конечна што се однесувало до наводите за недостаток на непристрасност. На крај, не постои ништо што укажува дека одлуката била „фалсификувана“ за целите на постапката пред Судот.

29. Во поглед на горенаведеното, Судот смета дека жалителот не изнел никаков доказ за личната пристрасност на судијата С.Н. и дека причините кои ги навел за сомневање во непристрасноста на судијата на може да се сметаат за објективно оправдани во околностите на случајот. Со тоа следува дека овој дел од жалбата е очигледно неоснован и мора да биде одбиен во согласност со членот 35 §§ 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

Од овие причини, Судот едногласно

Ја прогласува жалбата за недопуштена.

Изготвено на англиски јазик и објавено во писмена форма на 4 октомври 2018 година.

Renata Degener,
Заменик секретар

Aleš Pejchal,
Претседател